

DERS ÇALIŞMAK

Okula giden çocuğun olduğu her evde, anne-babalarla çocuklar arasındaki savaşın adı: Ders çalışmak. Aileler çocuğun çalışmadığından, çocuklar ailelerinin çalışmalarını anlamadığından yakınıyor. Çocuklar ders çalışmayı isteyip yapamadıklarından, aileler dersin başına oturmadığından şikâyetçi. Çocuklar çalıştıklarını anlamadıklarından yakınıyor, aileler aklını vermediğinden. Bu liste uzayıp gidiyor. Peki kim haklı? Herkes haklı olabilir. Bu tartışmaların olduğu evde öncelikle bakılması gereken şey, çocuğun ders çalışmasını engelleyecek bir durumu olup olmadığıdır. Dikkat eksikliği, öğrenme güçlüğü, depresyon, anksiyete bozukluğu, arkadaş ilişkilerinde sorunlar, davranım sorunları bizim gözümüzden kaçıyor olabilir. Bunlar için gerekeni yapmışsak veya bunlar yoksa çocuğun kapasitesine bakmak gerekir. Belki de bizim beklentilerimiz çocuğumuzun yeteneklerinin üstünde olabilir. O zaman yapılması gereken onu bizim isteklerimizi gerçekleştirmek için zorlamak değil, beklentilerimizi onun düzeyine göre ayarlayıp, herkesin mutlu olmasıdır.

Herkes için geçerli olan verimli ders çalışma kuralları vardır:

1- Öncelikle karar vermek gerekir. Ders çalışma bir iştir. Bu işe başlamak için onunla inatlaşmamak, istek gelmesini beklememek gerekir. Karar verdiğiniz an uygundur.

2- Çalışılacak ders ve amaç belirlenmelidir. Çalışmaya harcanan zaman değil, ne yapıldığı önemlidir. Aileler sık sık süreyi az bulurlar. Ama uzun süre masa başında oturmak demek, çalışmak demek değildir.

3- Çalışma, ara verilerek yapıldığı zaman verimlidir. 45 dakikalık çalışma aralarına, 15'er dakikalık dinlenme zamanları koyulmalıdır. Dikkat eksikliği olan çocuklarda oranlar değişebilir.

4- Başlarken nereden nereye ve ne süre çalışacağınızı saptamış olmalısınız.

5- Çalışma saatlerini en iyi öğrendiğiniz, dikkatinizin en iyi olduğu zamanlara göre ayarlayın. Yemekten hemen sonra, yorgun olduğunuz bir zaman, başlamak için uygun zaman değildir.

6- Dinlenme hava almak, su içmek, biraz ev içinde dolaşmak gibi aktiviteleri içerir. Arkadaşlarla telefonda konuşma, TV izleme, uyuma gibi şeyler geri dönüşü engeller.

7- Ders çalışma sırası da önemlidir. En verimli zamanda daha zorlanılan derslerin çalışılması, benzer derslerin art arda çalışılmayarak, araya farklı dersler konulması verimi artırır.

Ders çalışmayı engelleyen koşullar

Çalışmak ne kadar çok istense de ve ne kadar iyi planlansa da bazı dış koşullar çalışmayı engelleyebilir.

1- Çalışılan yer çok önemlidir. Karışık, çok eşyalı, güzel manzaralı, duvarlarında bolca poster olan, TV bulunan bir oda çalışma odasından çok çalışmama odası haline gelecektir.

2- Çalışma masasının üstü de, oda kadar önemlidir. Koltuk, yatak üstünde çalışma verimli olmaz. Çalışma masada ve sandalyesinde olmalıdır. Masanın üstü dikkat dağıtacak objelerden temizlenmeli, sadece ders araç gereçlerine yer verilmelidir.

3- Aklımız başka şeylere takılabilir. Dışarıdaki bir aktiviteye ya da kendi hayallerimize. Dışarıdaki aktiviteden soyutlanmanın yolu uzaktır. Kapı kapalı, sesler gelmediğinde dışarının cazibesi azalır. Hayallerimizi ise biraz ara vererek geçştirebiliriz.

Anne-babalar ne yapsın!

En başta belirttiğimiz sorunlar olduğunda çözüm aramak anne-babanın görevidir. Ama bir sorun yoksa, o zaman kendi tutumlarını gözden geçirmekte yarar var. Çocuk okula başladığı andan itibaren ders çalışma, ödev yapma gibi konularda tüm sorumluluğu kendi üstüne alan bir ailenin, çocuğun birden bunun kendi sorunu olduğunu fark etmesini isteme hakkı olamamaktadır. Ailenin görevi en baştan, uygun ortamı hazırlamak, kararlı olmak ve kontrol etmektir. Onun yerine endişelenmek, ondan daha çok olayı sahiplenmek, çocuğun ders çalışmayı ailesi için yapması gereken bir olay olarak algılamasına neden olur. O zaman çalışmayı aileye karşı kullanır. Yani onları mutlu etmek ya da isteklerine ulaşmak, kızdırmak için kullanmaya başlar. Oysa bu onun işidir ve olumlu, olumsuz sonuçlarına da katlanmalıdır. Ailenin evde devamlı “çalış, hadi lütfen çalış” demesi ya da bağırıp, kızması sonuçları değiştirmemektedir. Benzer şekilde rüşvet teklifi yanlış sonuçlara yol açar. Aileler, ders çalışırsa çocuğa bir şeyler vaat ederler ve bunun adına “ödül” derler. Oysa bu rüşvettir. Ve çocuğa aslında yapmakla yükümlü olduğu bir işten kazanç sağlama yolunu açar. Benzer şekilde boşa yapılan tehditlerin de anlamı yoktur. Ders zamanı TV, bilgisayar, playstation gibi aktiviteleri kısıtlamak, kontrol etmek kadar, görev yapılmadığında bazı aktivitelerden mahrum ederek ceza vermek de ailelere düşmektedir.

Sonuç olarak, herkes üstüne düşeni yapar, zamanında sorunlar belirlenir ve çözümler araştırılırsa ders çalışma evlerde bir kâbus değil, verimli ve hoş zamanlar haline gelebilir.

Kaynak: Prof. Dr. Bengi SEMERCİ